

International Network of
Health Promoting Hospitals
& Health Services

Kansainvälisen Health Promoting Hospitals and Health Services –verkoston (HPH) standardit 2020

Suomen terveyttä edistävät sairaalat ja organisaatiot (STESO ry) käännettänyt alkuperäisteoksesta 2020 Standards for Health Promoting Hospitals and Health Services

Johdanto

- Vuonna 2020 HPH-verkostoon kuului yli 600 sairaalaa ja terveysorganisaatiota 33 maasta.
- Ensimmäiset standardikäsikirjat ja itsearviointilomakkeet laadittiin vuonna 2006 kansainvälisen HPH-verkoston vision toiminnallistamiseksi ja ensisijaisiin terveystieteisiin liittyvien toimien helpottamiseksi.
- Uudet standardit 2020 perustuvat vuosien työhön HPH-verkostossa ja alkuperäisten HPH-standardien täytäntöönpanosta saatuihin maailmanlaajuisiin kokemuksiin ja uusien standardien kehitystyöhön uusille aloille.
- Standardien odotetaan kannustavan organisaation strategian uudelleen linjaamiseen, jotta se vastaisi paremmin terveydenhuoltojärjestelmän yleisiin haasteisiin ja tekisi organisaatiosta aidosti terveyttä edistävän toimintaympäristön.
- Standardien on tarkoitus kannustaa jatkuvaa sisäistä kehittymistä.

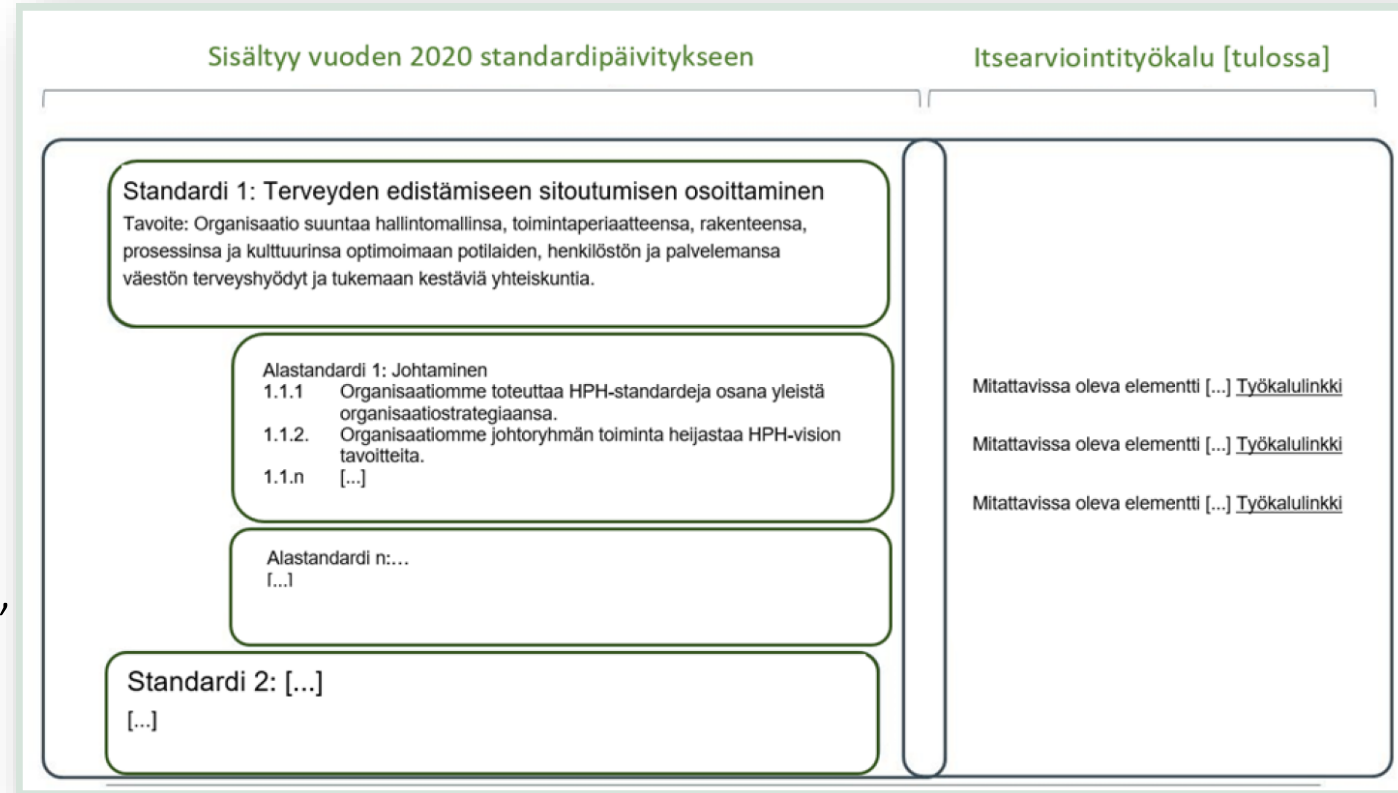
“Terveyttä edistävät sairaalat ja terveysorganisaatiot (HPH) suuntaavat hallintomallinsa, rakenteensa, prosessinsa ja kulttuurinsa optimoimaan potilaiden, henkilöstön ja palvelemaisensa väestön terveyshyödyt ja tukemaan kestäviä yhteiskuntia.”

Standardien muoto

Standardit on esitetty jäsennellysti seuraavasti:

- › Ylästandardin numero ja nimi
- › Ylästandardin tavoitteen kuvaus
- › Standardin ensimmäinen alastandardi
- › Alastandardin standardilausekkeet

Standardien nykyinen versio sisältää 5 standardia, 18 alastandardia ja 85 standardilauseketta.

Standardi 1: Terveysten edistämiseen sitoutumisen osoittaminen

Standardi 1

Tavoite: Organisaatio suuntaa hallintomallinsa, toimintaperiaatteensa, rakenteensa, prosessinsa ja kulttuurinsa optimoimaan potilaiden, henkilöstön ja palvelemaansa väestön terveyshyödyt ja tukemaan kestäviä yhteiskuntia.

Alastandardi 1: Johtaminen

- 1.1.1. Organisaatiomme toteuttaa HPH-visiota osana yleistä organisaatiostrategiaansa.
- 1.1.2. Organisaatiomme johtoryhmän toiminta heijastaa HPH-vision tavoitteita.
- 1.1.3. Organisaatiomme vaalii terveyden edistämisen kulttuuria.
- 1.1.4. Organisaatiomme on nimittänyt johtajan toteuttamaan HPH-visiota ja standardien osa-alueille tehtäväjohtajia, jotka laativat vuosittain edistymisraportin johtokunnalle.
- 1.1.5. Johtokuntamme tarkastelee HPH-vision toteutumista.
- 1.1.6. HPH-visio on osa henkilöstön perehdytyskoulutusohjelmiamme.
- 1.1.7. Suorituksen arviointiin ja käytäntöjen jatkuvaan kehittämiseen liittyvät käytäntömme huomioivat HPH-vision.

Standardi 1: Terveystarpeiden edistämiseen sitoutumisen osoittaminen

Alastandardi 2: Toimintaperiaatteet

- 1.2.1. Organisaatiomme tehtävä ja tavoitteet ovat linjassa HPH-vision kanssa.
- 1.2.2. Tavoitteistamme ja tehtävistämme tiedotetaan.
- 1.2.3. Organisaatiomme varmistaa HPH-vision toteuttamiseen tarvittavan infrastruktuurin, kuten resurssien, tilojen ja laitteiden, saatavuuden.

Alastandardi 3: Seuranta, toteutus ja arviointi

- 1.3.1. Organisaatiomme seuraa systemaattisesti väestön terveystarpeita ja terveyteen vaikuttavia tekijöitä, jotka ovat palveluiden suunnittelun ja arvioinnin perusta.
- 1.3.2. HPH-vision toteutumisen arvioimiseksi tarvittavat mittaukset on integroitu organisaatiomme tietojärjestelmiin.
- 1.3.3. Hoidon vaikuttavuuden parantamiseen tähtääviä menettelyjämme ja interventioitamme arvioidaan määräajoin.

Standardi 2: Palvelun saavutettavuuden varmistaminen

Standardi 2

Tavoite: Organisaatio toteuttaa toimenpiteitä tilojensa saavutettavuuden, esteettömyyden ja hyväksyttävyyden varmistamiseksi.

Alastandardi 1: Oikeudet ja saavutettavuus

- 2.1.1. Organisaatiollamme on menettely sellaisten ihmisten arvioimiseksi ja tukemiseksi, joiden puutteelliset (vakuutukselliset tai taloudelliset) resurssit tai oikeudet päästä hoitoon vaarantavat ihmisoikeuksien toteutumisen.
- 2.1.2. Organisaatiomme tiedottaa kaikille potilaille heidän oikeuksistaan ja terveyden edistämisen toimintaperiaatteistamme.

Alastandardi 2: Tieto ja esteettömyys

- 2.2.1. Organisaatiomme yhteystiedot, sijainti ja saapumisohteet löytyvät helposti internetin hakukoneilla.
- 2.2.2. Organisaation verkkosivusto on helppokäyttöinen myös heikon (digitaalisen) terveyslukutaidon omaaville ja saatavilla eri kielillä paikallisen väestörakenteen mukaisesti.
- 2.2.3. Organisaatiomme huomioi potilasryhmien terveyslukutaidon, kielen ja kognitiiviset kyvyt kirjallisten materiaalien ja navigointimerkkien kehittämisessä.
- 2.2.4. Organisaatiomme tarjoaa aktiivisesti palveluja marginaaliryhmille ja heikommassa asemassa oleville.
- 2.2.5. Organisaatiomme on potilaille ja vierailijoille esteetön ja helppo navigoida vammoista tai rajoitteista riippumatta.

Standardi 2: Palvelun saavutettavuuden varmistaminen

Alastandardi 3: Sosiokulttuurinen hyväksyttävyys

- 2.3.1. Organisaatiomme osoittaa tietoisuutta yhteisön eri ryhmien arvoista, tarpeista ja mieltymyksistä sekä kunnioitusta niitä kohtaan.
- 2.3.2. Organisaatiomme toteuttaa erityistoimenpiteitä varmistaakseen, että kaikkien potilaiden oikeuksia kunnioitetaan.
- 2.3.3. Organisaatiomme pyrkii mukauttamaan menettelyjään haavoittuvassa asemassa olevien erityistarpeisiin.
- 2.3.4. Potilaat ovat mukana testaamassa organisaatiomme navigointijärjestelmää, jota kehitetään tuloste perusteella. Digitaaliset palvelut ja uudet mediasisällöt esitellään kohderyhmien ja potilaiden edustajien kanssa ennen jakelua.

Standardi 3: Ihmiskeskeisen terveydenhuollon ja käyttäjien osallistumisen lisääminen

Standardi 3

Tavoite: Organisaatio pyrkii parhaisiin mahdollisiin potilaskeskeisiin hoitotuloksiin ja hoidon vaikuttavuuteen sekä antaa palvelun käyttäjille/yhteisöille mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa toimintaansa.

Alastandardi 1: Hoidon tarpeisiin vastaaminen

- 3.1.1. Organisaatiomme kehittää potilaiden, omaisten ja hoitajien kanssa menetelmiä potilaiden terveystarpeiden arvioimiseksi.
- 3.1.2. Organisaatiollamme on vakioitu lähestymistapa riskikäyttäytymistä (esim. tupakointi, päihteidenkäyttö, ruokavalio-/ravitsemusongelmat ja liikkumattomuus) koskevien interventioiden tarpeenarviointiin ja dokumentointiin.
- 3.1.3. Organisaatiomme käyttää ohjeita somaattisten potilaiden mielenterveysriskien havaitsemiseen ja mielenterveyspotilaiden somaattisten terveystarpeiden tunnistamiseen.
- 3.1.4. Organisaatiomme varmistaa, että lasten terveystarpeet arvioidaan lasten, vanhempien, sukulaisten ja hoitajien, vertaistahojen ja asiaan liittyvien hoitopalvelujen tarjoajien aktiivisella panoksella.
- 3.1.5. Organisaatiomme on kehittänyt menettelyt haavoittuvassa asemassa olevien potilaiden tunnistamiseksi, jotta voimme selvittää heidän tarpeensa ja vähentää eriarvoisuutta terveystarpeidemme.

Standardi 3: Ihmiskeskeisen terveydenhuollon ja käyttäjien osallistumisen lisääminen

Alastandardi 2: Huomaavaiset hoitokäytännöt

- 3.2.1. Organisaatio luo ympäristön, jossa potilaat ja omaiset tuntevat olonsa turvalliseksi ja heidän ihmisarvoaan ja identiteettiään kunnioitetaan.
- 3.2.2. Organisaatiossamme potilaskonsultaatiot järjestetään yksityisissä huoneissa/tiloissa ja sopivan pituisina, jotta ne tukevat toimivaa viestintää.
- 3.2.3. Organisaatiossamme kunnioitetaan aina potilaiden yksityisyyttä, ja pitkäaikaisilla potilailla on oikeus löytää rentoutumispaikkoja. Puolisoille tai lähiomaisille annetaan tarvittaessa mahdollisuus jäädä potilaan luo.
- 3.2.4. Organisaatiomme antaa potilaille ja omaisille tilaisuuden ja mahdollisuuden olla aktiivisia kumppaneita yhteistuottajina terveydenhuollon ja hoitopolun yhteisissä päätöksentekoprosesseissa.
- 3.2.5. Organisaatiomme tarjoaa kaikille potilaille oikeuden yksilölliseen, ikätasoiseen ja heidän kulttuuriinsa sopivaan ennaltaehkäisyyn, terveyden edistämiseen, hoitoon, kuntoutukseen ja palliativiseen hoitoon.
- 3.2.6. Organisaatiollamme on korkean riskin seulontaohjeet senioreille, ja terveyden edistäminen, kuntoutus ja riskienhallinta sisällytetään osastojen klinisen käytännön ohjeisiin tai polkuihin tarpeen mukaan.
- 3.2.7. Organisaatiomme toteuttaa WHO:n/Unicefin vauvamyönteisyysohjelman suosituksia soveltuvin osin.
- 3.2.8. Organisaatiomme toteuttaa Global Network for Tobacco Free Healthcare Services -savuttomuusverkoston standardeja.

Standardi 3: Ihmiskeskeisen terveydenhuollon ja käyttäjien osallistumisen lisääminen

Alastandardi 3: Potilas- ja hoitotyöntekijäviestintä

- 3.3.1. Organisaatiomme toteuttaa potilaskeskeistä viestintää ja jaettua päätöksentekoa tärkeimpinä välineinä, joilla tuetaan potilaiden ja omaisten aktiivista roolia potilaan hoidossa.
- 3.3.2. Organisaatiomme antaa henkilökunnalle viestintä- ja potilaskeskeisyyskoulutusta. Koulutus käsittää sekä kirjallisen että suullisen viestinnän menetelmiä, kuten selkokieltä tai omasanaista palauteviestintää.
- 3.3.3. Organisaatiomme odottaa henkilökunnan viestivän kunnioittavasti ja arvostavasti sekä valmentaa potilaita esittämään kysymyksiä.
- 3.3.4. Organisaatiomme tarjoaa tarvittaessa mahdollisuuden käyttää tulkkeja potilaiden ja hoitotyöntekijöiden välisen viestinnän helpottamiseksi.
- 3.3.5. Organisaatiossamme kaikki potilaat voivat esittää vapaasti kysymyksiä.

Standardi 3: Ihmiskeskeisen terveydenhuollon ja käyttäjien osallistumisen lisääminen

Alastandardi 4: Potilaan käyttäytymisen muutoksen ja voimaannuttamisen tukeminen

- 3.4.1. Organisaatiomme tarjoaa potilaille selkeää, ymmärrettävää ja asianmukaista tietoa heidän nykytilastaan, hoidostaan ja terveyteensä vaikuttavista tekijöistä.
- 3.4.2. Organisaatiomme tarjoaa yksilölliseen potilaan tarpeiden arviointiin perustuvia lyhyitä tai tehostettuja neuvontapalveluja keskeisistä riskitekijöistä, kuten tupakoinnista, päihteidenkäytöstä, ruokavalio-/ravitsemus- ongelmista ja liikkumattomuudesta.
- 3.4.3. Organisaatiomme tarjoaa potilaalle (tarvittaessa sähköisen) pääsyn potilaskertomukseensa.
- 3.4.4. Organisaatiomme tuo potilaan päätöksenteon apuvälineet hänen saatavilleen ja helpottaa niiden käyttöä tarvittaessa.
- 3.4.5. Organisaatiomme tukee omahoitoa interventioilla, jotka auttavat potilasta hallitsemaan terveydentilaansa ja valmistautumaan kotiutumiseen tai pitkäaikaiseen seurantaan.

Standardi 3: Ihmiskeskeisen terveydenhuollon ja käyttäjien osallistumisen lisääminen

Alastandardi 5: Potilaan, omaisten, hoitajien ja yhteisön osallistaminen

- 3.5.1. Organisaatiomme tukee käyttäjien osallistumista palvelujensa suunnitteluun, toimitukseen ja arviointiin.
- 3.5.2. Organisaatiomme tunnistaa käyttäjät, jotka ovat vaarassa jäädä osallistavien prosessien ulkopuolelle, ja edistää syrjäytymis- ja syrjintävaarassa olevien osallistumista.
- 3.5.3. Organisaatiossamme kaikki potilaiden kannalta merkitykselliset asiakirjat ja palvelut kehitetään ja testataan yhdessä potilasasiamiesten ja potilasryhmien edustajien kanssa.
- 3.5.4. Organisaatiomme kannustaa vapaaehtoisia, kuten opiskelijoita, senioreita, potilaita ja omaisia, osallistumaan ja vaikuttamaan toimintaan.

Alastandardi 6: Yhteistyö hoitopalvelujen tarjoajien kanssa

- 3.6.1. Organisaatiomme tekee yhteistyötä muiden hoitopalvelujen tarjoajien kanssa maksimoidakseen terveyshyödyt.
- 3.6.2. Organisaatiollamme on hyväksytty menettely asiaankuuluvien potilastietojen vaihtamiseksi muiden organisaatioiden kanssa.
- 3.6.3. Vastaanottavalle organisaatiolle annetaan hyvissä ajoin lähettävän organisaation toimittama kirjallinen yhteenveto potilaan tilasta, terveystarpeista ja interventioista.

Standardi 4: Terveellisen työpaikan ja toimintaympäristön luominen

Standardi 4

Tavoite: Organisaatio kehittää terveyttä edistävän työpaikan ja pyrkii olemaan terveyttä edistävä toimintaympäristö, joka parantaa kaikkien potilaiden, omaisten, henkilökunnan, tukihenkilöstön ja vapaaehtoisten terveyttä.

Alastandardi 1: Henkilöstön terveystarpeet, osallistuminen ja terveyden edistäminen

- 4.1.1. Organisaatiomme tarjoaa säännöllisiä arviointeja henkilöstön terveystarpeista ja terveyden edistämistoimintaa liittyen tupakointiin, päihteidenkäyttöön, ruokavalio-/ravitsemusongelmiin, liikkumattomuuteen ja psykososiaaliseen stressiin.
- 4.1.2. Poikkeuksellisen vaativina aikoina terveystarpeiden arviointeja mukautetaan, jotta mahdolliset tukitarpeet voidaan tunnistaa oikea-aikaisesti.
- 4.1.3. Organisaatiomme kehittää ja ylläpitää henkilöstön tietoisuutta terveyskysymyksistä.
- 4.1.4. Organisaatiomme varmistaa henkilöstön osallistumisen klinisen työn prosesseihin ja heidän työympäristöönsä vaikuttaviin päätöksiin.
- 4.1.5. Organisaatiomme kehittää työkäytäntöjä, joihin osallistuu tarvittaessa monialaisia tiimejä.
- 4.1.6. Organisaatiomme luo terveyttä edistävän työpaikan huomioiden psykososiaalisen työympäristön.

Standardi 4: Terveellisen työpaikan ja toimintaympäristön luominen

Alastandardi 2: Terveellinen toimintaympäristö

- 4.2.1. Organisaatiomme luo ympäristön, jossa potilaat, omaiset ja henkilökunta tuntevat olonsa turvalliseksi ja jossa heidän ihmisarvoaan ja identiteettiään kunnioitetaan.
- 4.2.2. Organisaatiomme soveltaa universaalin suunnittelun yleisiä periaatteita fyysiseen ympäristöönsä aina, kun se on käytännöllistä, edullista ja mahdollista.
- 4.2.3. Organisaatiomme on odotustiloja myöten puhdas ja viihtyisä.
- 4.2.4. Organisaatiossamme on hyvä valaistus, liukumattomat lattiapinnat, vakaat huonekalut ja esteettömät kulkureitit.
- 4.2.5. Organisaatiomme tarjoaa potilaille, henkilökunnalle ja vierailijoille tiloja ja tilaisuuksia rentoutumiseen, liikuntaan ja seurusteluun.
- 4.2.6. Organisaatiomme tarjoaa terveellistä ravintoa ja kieltää epäterveelliset vaihtoehdot tiloistaan ja niiden lähiympäristöstä.
- 4.2.7. Organisaatiomme varmistaa, että terveydenhuollon ympäristö on savuton ja päihtetön, ja pystyy minimoimaan tarpeettoman melun.

Standardi 5: Terveyden edistäminen yhteiskunnassa

Standardi 5

Tavoite: Organisaatio ottaa vastuun terveyden edistämisestä paikallisyhteisössä ja palvelemana väestön keskuudessa.

Alastandardi 1: Väestön terveystarpeet

- 5.1.1. Organisaatiomme kerää tietoja palvelujen käyttömalleista sairaanhoitopiirissä yhtenä tietolähteenä saatavuuden ja tasapuolisuuden parantamiseksi.
- 5.1.2. Organisaatiomme tekee yhteistyötä kansanterveysorganisaatioiden kanssa kerätäkseen tietoa terveystilanteesta, terveydenhuollon tarpeista ja terveyteen vaikuttavista tekijöistä sairaanhoitopiirissä.
- 5.1.3. Organisaatiomme tekee yhteistyötä kansanterveysorganisaatioiden kanssa kerätäkseen tietoa sairauksien ehkäisyyn ja terveyden edistämiseen liittyvistä tarpeista sairaanhoitopiirissä.
- 5.1.4. Organisaatiomme on terveystarpeiden arvioinnin perusteella tunnistanut toimia ja yhteistyökumppaneita väestön terveyden parantamiseksi sairaanhoitopiirissä.

Alastandardi 2: Yhteisön terveyden huomioiminen

- 5.2.1. Organisaatiomme kehittää aktiivisia interventioita, kuten terveyskeskusteluja, tietyille ikäryhmille primaaripreventiota varten.
- 5.2.2. Organisaatiomme tekee yhteistyötä yhteiskunnallisten järjestöjen kanssa tukeakseen terveyteen ja palvelujen käyttöön vaikuttavia tekijöitä koskevan tietämyksen siirtoa, tekee avauksia ja osallistuu aktiivisesti interventioyhteistyöhön.
- 5.2.3. Organisaatiomme ottaa vastuun innovatiivisten palvelujen tarjoamisesta yhteisön huono-osaisille väestöryhmille mm. kotikäyntien ja paikallisten yhteisöllisten hoitokeskusten kautta.

Standardi 5: Terveyden edistäminen yhteiskunnassa

Alastandardi 3: Ympäristöterveys

- 5.3.1. Organisaatiomme parantaa potilaiden, henkilöstön, yhteisön ja ympäristön terveyttä edistämällä turvallisten kemikaalien, materiaalien ja prosessien käyttöä.
- 5.3.2. Organisaatiomme vähentää terveystalouden tuottaman jätteen määrää ja myrkyllisyyttä sekä ottaa käyttöön ympäristöystävällisimmät jätehuolto- ja hävittämisvaihtoehdot.
- 5.3.3. Organisaatiomme vähentää fossiilisen energian käyttöä ja edistää energiatehokkuutta sekä vaihtoehtoja, uusiutuvaa energiaa.
- 5.3.4. Organisaatiomme toteuttaa säästö-, kierrätys- ja käsittelytoimenpiteitä vähentääkseen sairaalan/ organisaation vedenkulutusta ja jäteveden aiheuttamaa saastumista.
- 5.3.5. Organisaatiomme kehittää kuljetus- ja palvelutoimitusstrategioita, jotka pienentävät sairaalan/organisaation ilmastojalanjälkeä ja sen osuutta paikallisessa saastumisessa.
- 5.3.6. Organisaatiomme pienentää sairaalan/organisaation ympäristöjalanjälkeä edistämällä terveellisiä ruokailu- tottumuksia ja hankkimalla yhteisössä kestävästi tuotettua lähiruokaa.
- 5.3.7. Organisaatiomme ottaa vihreän rakentamisen periaatteet ja käytännöt osaksi tilojensa suunnittelua, rakentamista ja remontointia.

Standardi 5: Terveyden edistäminen yhteiskunnassa

Alastandardi 4: Tiedon, tutkimuksen ja valmiuksien jakaminen

- 5.4.1. Organisaatiomme edistää tutkimusta terveyden edistämiseen ja sairauksien ehkäisemiseen tähtäävistä interventioista sekä haavoittuvassa asemassa oleville suunnatuista terveydenhuollon innovaatioista hoidon esteettömyyden ja laadun parantamiseksi.
- 5.4.2. Organisaatiomme osallistuu aktiivisesti oppimis- ja jakamistoimintaan kansainvälisissä, kansallisissa tai alueellisissa HPH-verkostoissa.
- 5.4.3. Organisaatiomme tukee suunnittelu-, arviointi- ja tutkimustoimintaa, jossa potilaat, omaiset ja kansalaiset, erityisesti marginaaliryhmiin kuuluvat palvelunkäyttäjät, osallistuvat tutkimuskysymysten ja -menetelmien sekä terveydenhuollon tutkimusraportoinnin kehittämiseen (osallistava tutkimus sekä laadulliset ja yhdistetyt menetelmät).
- 5.4.4. Organisaatiomme valistaa kansalaisia terveyteen vaikuttavista tekijöistä ja laajemmista yhteiskunnallisista terveyshaasteista.
- 5.4.5. Organisaatiomme kehittää malleja ja paikkoja jatkuvaan tiedottamiseen päätöksentekijöille ja heidän kanssaan käytävään vuoropuheluun.

Seuraavat askeleet ja työsuunnitelma

- Tämän HPH-standardioppaan ensisijaisena tavoitteena on kannustaa pohdintaan, auttaa tunnistamaan kehityskohteita ja käynnistää jatkuvan kehittämisen prosesseja.
- Tämä asiakirja edustaa kattavaa standardikokonaisuutta, jonka avulla terveyttä edistävät sairaalat ja organisaatiot voivat arvioida suoritustaan.
- Tätä varten laaditaan vielä itsearviointi- ja kehitysopas, joka tarjoaa konkreettisia, mitattavissa olevia elementtejä ja suosituksia niiden arviointia varten.

Suositteltu viittausmuoto alkuperäiseen lähteeseen (englanniksi): "International Network of Health Promoting Hospitals and Health Services. 2020 Standards for Health Promoting Hospitals and Health Services. Hamburg, Germany: International HPH Network; December, 2020."